

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
HÉT HÓRA 250 KORONA, NEGYPÉNEZRE 3 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

A béke Romániával

Magyarország 5000 négyzetkilométer területet nyert

A Cotroceniiben tegnap délelőtt aláírt békeszerződés új határokat állapít meg Magyarország és Románia között. A változás kizárólag határaink stratégiai védelmére szolgál. Ugy déli, mint keleti határaink annyiban toltak ki, hogy a két ország között húzóó hegylánc legmagasabb pontjait Magyarország kapta. A határkiigazítás folytán a Vaskapu, Petrozsény bányavidéke, a Vöröstorony-szoros, Brassó, valamint a Székelyföld biztosan védelmezhető lesz. 5—20 kilométernyire nyúlik be az új határ a régi Románia területébe, amelyből a békeszerződés mindössze 5000 négyzetkilométernyi területet csatolt Magyarországhoz, alig 20,000 lakossal. Kitölték az osztrák határt is Csernovic védelmére és ezáltal Ausztria 600 négyzetkilométer területet nyert.

A bolgárok sokkal nagyobb területhez jutottak. Megkapták Dobruvának azt a részét, melyet az oláhok 1913-ban elraboltak tőlük. Ezenkívül Románia lemondott Oobrudának északi részéről is, fel egészen a Dunáig; ezt a területet a szövetségesek együttesen kapták, de előreláthatóan külön szerződésben Bulgániának fogják juttatni.

Burián külügyminiszter a román békeszerződésről

Budapesti tudósítónk jelenti: Burián István báró külügyminiszter a bukaresti béketárgyalásokról ma délelőtt 11 órakor a nyugati pályaudvaron Budapestre érkezett, ahol nagy közönség fogadta. Báró István főpolgármester lelkes szavakkal üdvözölte a román béke megkötése alkalmából a külügyminisztert, aki köszönetet mondott az üdvözlésért, majd a következő kijelentéseket tette:

— Hős seregeink és a velük küzdő dicsőséges szövetségesek hősiessége most már a harmadik békeszerződéshez juttatott bennünket. Béke van most már tengertől tengerig, a népek érintkezésében beáll a csendes harmo-

nia. A most megkötött román békeszerződésnek azonban édes hazánkra nézve különös jelentősége van. A román béke ugyanis keleti határainknak teljes és végleges biztonságot nyújt. A Kárpátok bérci támadhatatlanul fognak őrt állani és emberi számítás szerint lehetetlenné fogják tenni az olyan ádáz megrohantást, mint amilyenben 1916-ban részünk volt.

Engedjék meg, hogy e pillanatban kifejezést adjak azon hő óhajomnak, hogy a tegnap befejezett bukaresti tárgyalásokat nemcsakára követni fogják az általános tárgyalások, amelyek hivatva lesznek arra, hogy megadják a földkerekségnek a nyugalmat. A főpolgármester ur helyesen hivatkozott arra, hogy ő felsége, amióta trónra lépett, nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is igyekszik a békét helyreállítani. Mi egyetlen alkalmat sem mulasztottunk el soha, hogy békét kössünk és ma is az az elszánt és határozott akarata, hogy a lehetőség szerint becsületes, tisztességes, igazságos tartamot ígérő és engesztelő békét hozzunk létre.

Mi ugyszólván lesben állottunk a békekötésre, a nélkül azonban, hogy formulához kötnénk a békét. Egyik kezünkben kard van, a másikban olajág. A kard árnyékában azonban nem sötétül el az olajág, sőt ellenkezőleg a kard fényével világítjuk meg az olajágat, jeleül annak, hogy az olajág a cél, a kard csak az eszköz. A békekötés rajtunk nem fog mulni és ennek én is becsületes munkása akarok lenni, ezt itt fogadom.

Burián báró beszédét nagy tetszéssel fogadták. A külügyminiszter félórai időzés után Bécsbe utazott.

Vilmos császár a román békéről

Berlin, május 8. Hertling gróf birodalmi kancellár a román békekötés alkalmából üdvözlő táviratot intézett Vilmos császárhoz, aki azt válaszolta, hogy a Romániával megkötött béke és a háborúnak keleten történt befejezése büszkeséggel és hálával tölti el. Isten kegyes segítségével a német nép lépésről-lépésre kivívta magának a szerencsés jövő útját. — A császár végül köszönetét fejezte ki a kancellárnak és munkatársainak.

A háboru hírei

Vezérkarunk jelentése

Budapest, május 8. — Hivatalos jelentés.

A tüzérségi tűz csak helyenkint lett élénkebb. Capo Silétől keletre, a Lagny-medencében, a Monte Perticán és a Monte Alessi déli lejtőjén ellenséges felderítő vállalkozásokat visszavertünk.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

Berlin, május 8. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

A Nieuport-csatornától délre sikeres felderítéseink alkalmával belgákat fogtunk el. Ilandriai csatatéren és a Lys mellett a tüzérségi harc a Kemmel-hegyen és Bailleulnél, valamint Bailleultól nyugatra, feléledt. — A Somme melletti csatatéren előtéri harcokban angolokat és franciákat fogtunk el. Az ellenség a corly-brayi országút mindkét oldalán erős aknavető előkészítés után eredménytelenül támadt. Készenléti állásaira hatásos tüzelést zúdítottunk. Az országúttól délre északra megismételt támadás alkalmával az ellenséget ellentámadásunkkal visszavertük. A Lys-patakánál és az Avre nyugati partján tartósan erős volt a tüztevékenység. — Az arcvonal többi részén nem volt jelentős esemény.

A többi harctereken lényeges esemény nem történt.

LUDENDORFF.

első főhadiszállásvezető.

A német esti jelentés

Berlin, május 8. A Wolff-ügynökség jelenti május 8-án este:

Helyi küzdelmek a Dickebusch-tótól délre.

Ypernt feladják

Gent, május 8. A legközelebbi napokban belga koronatanács várható, amely Ypernt közvetlen feladásának körülményeivel hozható kapcsolatba.

Bécs, május 8. Francia forrásból jelentik, hogy Haig tábornok Ypernt és Poperinghe kiürítésével foglalkozik. Lázasan szállítják el azokat az óriási készleteket, amelyek a helyeken fel vannak halmozva, nehogy a németek kezébe kerüljenek. Több amerikai hadosztályt, amelyek a lotharingiai arcvonalon kitöl-

URANIA

Ma, csütörtökön május 9.

A SZÁMÍZOTT

dráma Velence történelméből 4 felvonásban.

Az irgalmas

ORVOS

életpé 2 felvonásban.

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

APOLLO

Ma, csütörtökön május 9.

Waldemar Psilander

főszereplésével

Legördült a

függöny

dráma 3 felvonásban.

Vengerkák

Pásztor Árpád regénye 4 felvonásban.

Főszereplők:

Lenkeffy Ica

Törzs Jenő.

Csütörtökön minden előadás ének kísérettel.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

tötték próbaidejüket, az északi szárnyra viték, hogy francia hadosztályokat felszabadítsanak. Megerősítik azt a hírt, hogy a francia harctérre néhány olasz hadosztály érkezett, hogy kitöltsék a portugál csapatok kivonása folytán támadt hézagot.

Olaszok védik Páris

Genf, május 8. A *Petit Journal* jelentése szerint *Olasz csapatok érkeztek Párisba*. Azt hiszik, hogy a nyugati harcra szánt olasz csapatokat, amelyeknek Ypern előtt kellett volna állásba vonulniok, *Páris védelmére fogják felhasználni*.

A buvárhajók munkája

Ujabb 48,000 tonna — Elsülyesztett olasz hadihajó

Berlin, május 8. A Wolf-ügynökség jelenté:

Egyik tengeralattjáró cirkálók az *Azori* zárt területről visszatérve, ott 9 értékes gőzöst és 7 vitorlást 38,744 brutto regisztertonna tartalommal, nemkülönben a 9500 bruttótonna *Steropa* olasz hadihajót, összesen 48,244 brutto regisztertonna hajóteret süllyesztett el.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Nikaragua hadat üzent a központi hatalmaknak

Páris, május 8. (Havas.) San Juan del Surból jelentik: *Nikaragua háborút üzent Németországnak és szövetségeseinek*.

Főlemelik a bérkocsi-díjakat

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután *Várga Elemér* tb. főjegyző elnöklése alatt ülést tartott, amelyen közgyűlési ügyeket tárgyalt le.

A jog- és pénzügyi bizottság tudomásul vette, hogy a városi kocsisok fizetését a tanács főlemelte, mert különben a kocsisok kiléptek volna a szolgálatból. Egy-egy kocsis illetménye a ruhán és lakáson és egyéb járandóságon kívül mintegy 2600 korona. Javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy a városi nyugdíjasoknak a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében előlegezze a háborus segélyt.

A leégett ohat-pusztai gazdasági épületekre vonatkozóan a bizottság megbízta a tanácsot, tárgyaljon a bérlővel, hogy azok csak háboru után építtessenek föl, mert a beérkezett költségvetés szerint azok felépítése most vasbetonból 231,000 koronába, fából és téglából 317,000 koronába kerülne.

Tudomásul vette a bizottság a köztemető tevépályázatára beérkezett pályaművek felett történt döntés eredményét s javasolja a közgyűlésnek, hogy a pályadíjak összegét, 16000 koronát, az 1918. évi költségvetés terhére utalványozza ki.

Tárgyalta ezután a bizottság a debreceni bérkocsis ipartársulat kérését, hogy a viteldíjakat a város belterületén, a sorompókon belüli 50 százalékkal, a sorompókon kívül 100 százalékkal emeljék föl. A bizottság méltányolva az okokat, javasolja a közgyűlésnek, hogy úgy a külsőségre, mint a belterületre vonatkozóan 50 százalékkal emeltessenek a viteldíjak. Kimondatni javasolja azonban, hogy a városi téglagyárhoz és a Ferenc József-kórházhoz való fuvarnál csak 25 százalékos emelést engedélyez a közgyűlés. 60 kilónál nagyobb podgyászt a bérkocsi nem vihet, csak külön díjazásért. Az ipartársulat ama kérését, hogy új bérkocsi engedélyt csak rokkant katonák kaphassanak, közbiztonsági szempontokból a bizottság elutasítani javasolja. A viteldíjakat a bérkocsisok tartoznak a kocsi-ban kifüggeszteni. A viteldíjemelés csak a háboru tartamára szól.

Végül több kérelmet tárgyalt le a bizottság, amely ezeknek teljesítését javasolja a közgyűlésnek.

Az új kormány kinevezése

A királyi kéziratok

Budapesti tudósítónk jelenti: A hivatalos lap holnapi száma a következő királyi kéziratokat fogja közölni:

Kedves dr. Wekerle!

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Személyem körüli magyar miniszterem *Zichy Aladár* grófot, pénzügyminiszterem *dr. Popovics Sándort*, kereskedelemügyi miniszterem *Szerényi Józsefet*, földművelésügyi miniszterem *gróf Serényi Bélát*, honvédelmi miniszterem *báró Szurmay Sándor* gyalogsági tábornokot, horvát-szlavon-dalmátországi tárcanélküli miniszterem *dr. Unkelhüser Károlyt*, tárcanélküli miniszterem *herceg Windisch-Graetz Lajost* újból kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősítem, továbbá vallás- és közoktatásügyi miniszterem *gróf Zichy János* belső titkos tanácsos, igazságügyi képviselőt, igazságügyminiszterem *dr. Töry Gusztáv* belső titkos tanácsos, igazságügyi államtitkárát nevezem ki és a belügyminisztérium vezetésével miniszterelnökömet bízom meg.

Az illetőkhöz intézett kézirataimat továbbíntézkedés végett idezárom.

Kelt Badenben, 1918. évi május hó 8-án.

KÁROLY s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Kedves gróf Zichy!

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt Személyem körüli magyar miniszterem *ezennel kinevezem*, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Badenben, 1918. évi május hó 8-án.

KÁROLY s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Ugyanilyen szövegű kéziratokat kapott a többi miniszter, akik az előző kormánytagjai voltak.

Az új miniszterekhez intézett kéziratok így szólnak:

Kedves gróf Zichy János!

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem *ezennel kinevezem*.

Kelt Badenben, 1918. évi május hó 8-án.

KÁROLY s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Kedves dr. Töry!

Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt magyar igazságügyminiszterem *ezennel kinevezem*.

Kelt Badenben, 1918. évi május hó 8-án.

KÁROLY s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Kedves dr. Wekerle!

Előterjesztésére megbízom Önt magyar belügyminisztérium vezetésével.

Kelt Badenben, 1918. évi május hó 8-án.

KÁROLY s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Vázsonyi és Földes titkos tanácsosok

A lemondott miniszterek közül ő felsége *Vázsonyi Vilmos* igazságügyminiszternek és *Földes Béla* tárcanélküli miniszternek buzgó és hű szolgálataik elismerésül a *belső titkos tanácsosi* méltóságot díjmentesen adományozta.

Bucusu és eskütétel

A *Magyar Tudósító* jelenti, hogy az állásuktól felmentett miniszterek *Tóth János* volt belügyminiszter kivételével, aki gyengélkedik, ma délután 2 órakor Bécsbe utaztak és holnap délelőtt 12 órakor *bucskühallgatáson* jelennek meg a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök, *Zichy János* gróf kultuszminiszter és *Töry Gusztáv* igazságügyminiszter szintén ma délután utaztak Bécsbe, hogy holnap letegyék ő felsége kezébe a hivatali esküt.

A szakadás a 48-as alkotmánypártban

Budapesti tudósítónk jelenti: A *48-as alkotmánypártnak* az a része, amely ragaszkodik a választójogi javaslattal szemben elfoglalt álláspontjához és tegnap a kormány ellen szavazott, ma délelőtt *bizalmas megbeszélést* tartott. A tanácskozáson az a meggyőződés alakult ki, hogy mivel a párt eredeti programjában nem állott be változás, nem azoknak kell kilépni a pártból, akik ma is változatlanul ragaszkodnak a program valamennyi pontjához, hanem azoknak, akik e programtól eltértek. Határozatot hoztak, amely szerint *azoktól a párttagoktól, akik a kormány támogatását határozták el, szétváltnak*. A szétválás módjainak megállapítását mindaddig függőben tartják, amíg azok *Apponyi Albert* gróf részvételével, aki a mai megbeszéléseken hivatalos elfoglaltsága miatt nem vehetett részt, tárgyalhatók lesznek.

Távozó főispánok

A pártkörökben megerősítik, hogy a következő 16 főispán: *Széchenyi Aladár* gróf somogyi, *Kelemen Béla* szegedi, *Beniczky Ödön* esztergomi, *Morvay Zsigmond* ugocsi, *Czirák József* gróf soproni, *Bosnyák Géza* zalai, *Justh János* csanádi, *Hammersberg László* abauji, *Rakovszky Egon* lipői, *Ugron András* besztercenaszödi, *Tonay Lajos* csiki, *Reinprecht Antal* veszprémi, *Károlyi József* gróf fehérmegyei, *Benyovszky Mór* gróf baranyai, *Patay Tibor* pestmegyei és *Tomcsányi Mór* turóci főispán lemondanak állásukról.

Rudnyánszky Endre Pétervár diktátora

Egy magyar újságíró a vörös gárda szolgálatában

A debreceni közönség bizonyára élénk érdeklődéssel fogadja az alább következő feltűnő hírt, amely *Rudnyánszky Endre* hírlapírónak *oroszországi szerepléséről* beszél. — *Rudnyánszky Endre*, aki a nemrég elhunyt kiváló költőnek, *Rudnyánszky Gyula* volt debreceni szerkesztőnek és neijének, az egykor méltán ünneplott nagy énekesnőnek, *Réthy Laurának* a fia, Aradon volt lapszerkesztő a mikor a háboru kitört. Nem sokkal a háboru kitörése után katonának vonult be *Rudnyánszky Endre*, majd a harctérre kerülve orosz fogságba esett és hosszú ideig Szibériában rabszolgaként élt. Fogságából egy ideig szép verseket küldött lapjának, majd egyszerre elhallgatott és hosszabb idő után csak most hallunk ismét róla, egy az orosz fogságból hazatért honvédszászlós, *Brunhuber Károly* révén, aki a következőket beszélte egy aradi lap munkatársának:

— *Rudnyánszky Endre* jelenleg *Moszkvában* van. Pár hét előtt a kormánnyal együtt hagyta el *Pétervárt*, ahol *teljhatalmu komisszárius* volt. A többi komisszáriusok között talán neki volt a legnagyobb hatalma s az államügyek intézésében aktív részt vett. Havi fizetése 1300 rubel. Teliesen orosz ember lett belőle. *A vörös gardisták ruháját hordja*, minden különösebb disztinkció nélkül. Irodája a kormányzó palotában van.

Rudnyánszky egy magyar lap szerkesztésével hívta fel magára az illetékes köröknek

a figyelmeztetést. A lapot egy Kun Béla nevű zászlóval csinálták, aki békében a kolozsvári munkásbiztosítónak volt a tisztviselője. — A lapnak az volt a célja, hogy a bolsevik eszméket terjessze hadifogságban levő katonáink között. A kórházakban és a fogolytáborokban ingyen osztogatták a kis magyar újságot, amelynek címe „Nemzetközi szociálista” volt. Mint a lap szerkesztője is befolyásos ember volt már Leninnél Rudnyánszky s így lett belőle később komisszárus. Mikor Pétervárra kerültünk, többektől hallottuk, hogy ott a kórházakban és a táborokban egy magyar ember szokott előadásokat tartani a fogoly katonáknak. Egyszer megtudtuk, hogy éppen akkor melyik kórházban tart előadást. Elmentünk és akkor láttuk, hogy Rudnyánszky az, aki bolsevik eszméről ad órákat a foglyoknak. — Megvártuk az előadás végét és megszólítottuk Rudnyánszkyt. Meg akartuk kérdezni, hogy esett fogságba. Ő azonban *hidegen fogadott bennünket*. Kávéházban, ha többen összejöttünk, sok szó esett a volt aradi lapszerkesztőről. Beszélték, többektől hallottam, hogy *komitéjében razzikákat szokott tartani és az azokon elfogott osztrák-magyar katonákkal nagyon szigorúan bánik el*.

Mielőtt eljöttem, egyik napon együtt álltunk a kávéházban Kovalszky Róbert dr. gyulai ügyvéddel, aki elmesélte, hogy pár nap előtt őt is elfogták egy razzian. Rudnyánszky elé került, de írásai rendben voltak és minden büntetés nélkül elbocsájtották. Kovalszkyval együtt elfogtak két osztrák tisztet is, akik civilben voltak és akiknek két igazolványuk is volt. Egy katonai igazolvány és egy civil igazolvány, hogy katonaruhában és civilben is járhasanak. Kovalszky úgy tudja, hogy erre a két katonatisztre ráfogták, hogy kémek lennének, a bolsevik uralom ellen dolgoznak és ezért Rudnyánszky Endre *áhitólag mindkettőt kivégeztette*. Ezt természetesen fenntartással közlöm, határozottan nem tudom. Kovalszky mondta nekem, aki szintén utban van haza.

Másoktól azt is hallottam, hogy *kémkedés gyanúja miatt több magyar fiút és önkéntest is kivégeztetett volna Rudnyánszky*. De ezt magam sem hiszem el. Arról is tudok, hogy egyik kórházban, amikor Rudnyánszky ott előadást tartott, egy Sámson nevű fogolytársunk, aki békében Prónafalván volt közvélemény-jegyző, megfenyegette a vörös gárdistákat és többeknek azt mondta, hogy jöjjenek csak haza Rudnyánszky, illetékesek eszébe fogják neki juttatni oroszországi működését. Sámson e kijelentése után pár perccel *letartóztatták* és hogy azután mi történt vele, nem tudjuk. Rudnyánszky Endre különben értesülésünk szerint *nem fog többé hazajönni Oroszországból*.

— Mikor a kormány Moszkvába tette át székhelyét, abban az időben nagyon elszaporodtak Péterváron a foglyok. — *Lenin Rudnyánszkyt bizta meg az osztrák-magyar és német hadifoglyok elhelyezésével*. A komisszárus az összes foglyokat az ország belsejébe és Szibériába szállította.

— **A megszünt katonai felmentések.** A városi katonai ügyosztály közli: A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 1918. évi április 19-én kelt 249. eln. számú rendelete szerint tapasztaltatott, hogy egyes üzemekben oly munkásoknak a bevonultatása, akiknek felmentése megszűnt, vagy a munkát abbahagyták, nehézségekbe ütközött. Tudomásvétel és jövőbeni mihez tartás végett a honvédelmi miniszter ur elrendelte, hogy olyan egyének, akiknek felmentése megszűnt s további felmentésre nem hoztak javaslatba, illetve további felmentésük elintézésének beállítására nem jogosultak, vagy a munkát abbahagyják és tényleges szolgálatra behivatnak, de be nem vonulnak, úgy tekintendők, mint akik a behívási parancs iránti engedetlenség vétségét vagy büntetést követik el, a karhatalommal való bevonultatásuk iránt haladéktalanul intézkedés teendő. — A honvédelmi miniszter ur egyben megjegyezte, hogy fenti egyének bevonultatását azon körülmény sem hátráltathatja, ha az illetők a bevonulásra szóló parancsot egyszerűen nem

veszik át, mert nekik az 1916. évi 405,628/18. számú rendelettel kiadott hirdetmény szerint külön behívás nélkül is azonnal be kell vonulniok.

SZÍNHÁZ

MŰSOR: VIGSZÍNHÁZ.

CSÜTÖRTÖK: Délután: **Testőr**, vigjáték. Este: **A princ**, Gábor Andor vigjáték-új-donsága. Dr. Tordai Ottó vendégjátéka.

PÉNTEK: **A princ**. Dr. Tordai Ottó vendégjátéka.

SZOMBAT: **A princ**. Dr. Tordai Ottó vendégjátéka.

VASÁRNAP: Délután: **Örnagy ur**. Piros színlapos vigjáték. — Este: **A princ**. Dr. Tordai Ottó vendégjátéka.

CSOKONAI-SZÍNHÁZ.

CSÜTÖRTÖK: Délután: **Gólem**, operett. — Este: **Falurossza**, népszínmű. — Magyar népszínmű-ciklus I. Bérletszünet.

PÉNTEK: **Sibill**, operett. C) bérlet. Operett-ciklus XIV.

SZOMBAT: Délután: **Ludas Matvi**, mesejáték. Gyermek-előadás. — Este: **Sibill**, operett. A) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: **Gül Baba**, operett. — Este: **Sibill**, operett. Bérletszünet.

Jadlowker hangversenye a Vigszínházban

*

Kivételes, nagy művészi eseményben volt része a debreceni közönségnek ma este a Vigszínházban, ahol Jadlowker Hermann porosz kir. kamaranékes hangversenyezett. Elismerés illeti Heltai Jenő igazgatót, amiért áldozatok árán is módot adott a debreceni közönségnek, hogy gyönyörködhesse a világhírű nagy énekes énekművészetében. Valóban kivételes művészi esemény volt ez a hangverseny Debrecen művészi életében. A közönség, amely Debrecen intelligens társadalmából gyűlt egybe, élvezte is a kiváló művészetet és teljes elismeréssel és lelkesedéssel adott kifejezést hálájának a művész iránt a nyújtott nagy élvezetért.

Jadlowker hat dalból és négy operaáriából álló s még „Az asszony ingatag” kezdetű Rigolettobeli dallal tetézt pompásan összeállított műsort adott elő. A hangversenyt egy Mozart-áriával nyitotta meg, amelynél hatalmasan szárnyaló, tisztán csengő s a magas régiókban is zengő szép hangja, pompás előadó képessége, óriási zenei intelligenciája meghódította s lelkesedésre ragadta a közönséget. Ez a lelkesedés minden újabb ének számmal nőtt. Második számként Schubert három gyönyörűen előadott dala szerepelt. A műsor első felében legnagyobb hatást ért el a művész Gounod Faust-jának áriájával, ahol a nagyszerű pianóit csodálattal telt gyönyörűséggel hallgattuk. Jadlowker ezután a „Sába királynője” opera áriáját, majd Strauss Richard három dalát énekelte, amelyek közül a Ständchen tetszett legjobban. Végül Puccini Tosca-jának áriáját énekelte, frenetikus hatást érve el. Előadó művésze itt mutatkozott legnagyobbak. A közönség olyan lelkes ünneplésben részesítette a művészt, hogy nem tudott kitérni az ünneplés elől és hálából a Rigoletto-ból énekelte el Az asszony ingatag... kezdetű dalt.

A művészt Diénzl Oszkár, a kiváló zongoraművész kísérte precizen, finoman, tökéletes megértéssel. Neki is sok tapsban volt része. (—ö.)

A princ. (A színházi iroda jelentése.) — Ma este kerül bemutatásra a Vigszínházban Gábor Andor kitűnő vigjátéka. A princ, mely Budapesten kiváló nagy sikert aratott. — A princ szellemes és ötletes jeleneteivel mindvégig zajos derűtségben tartja a közönséget. A premier-előadásban nagyobb szerepekhez jutottak: Borosnyai Kató, Sándor

Julia, Sárközy Blanka, dr. Tordai Ottó, Arday Endre, László Gyula, Szakács Árpád és Kaffka. A darabot a fővárosi előadás mintájára László Gyula rendezi.

A testőr — mérsékelt helyárrakkal. — (A színházi iroda jelentése.) Ma délután mérsékelt helyárrakkal, dr. Tordai Ottó felléptével. A testőr vigjáték kerül színre a Vigszínházban.

Ünnepi előadások a Csokonai-színházban. (A színházi iroda jelentése.) Ma, áldozócsütörtökön a Csokonai-színházban délután félhelyárrakkal a Gólem című keleti daljáték kerül színre, este a Falurossza népszínmű lesz műsoron, amely már régen nem került színre. Ezuttal a címszerepet Horváth Kálmán, Finom Rózsit Kovács Viora és Gonosz baktert Kassay játszik.

Waldemar Psylander és Lenkeffy Ica egy műsoron az Apollóban. Ma az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Az Apollóban ma, csütörtökön, a trieszti színház énekesei minden előadásban a következő műsorral lép fel: 1. La serenata — Giannelli. 2. A csók — olasz románc. 3. Romanz: Sole mio. (Napom).

Az Uránia műsorára különösen felhívjuk a közönség figyelmét. A száműzött nagy történelmi drám Velence történelméből, 4 felvonásban kerül színre.

HÍREK

***

— **Áldozócsütörtöki istentiszteletek.** A református templomokban ma, áldozócsütörtökön prédikálnak: a Nagytemplomban d. e. 9 órakor Nemes István segédlelkész, délután 3 órakor Konrád Zoltán segédlelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész, délután 3 órakor Márton Sándor segédlelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor Szele György lelkész, délután 3 órakor Erdélyi Sándor segédlelkész; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor Boér Károly vallásnász, délután három órakor Zsadosy Sándor teologus; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor Zih Sándor lelkész, délután 3 órakor Varga Jenő hittanhallgató; a hoomkkerti imaházban délelőtt 9 órakor Kovács János hitoktató lelkész. Áldozócsütörtökön délután fél 6 órakor a Kossuth-utcai templomban vallásos estély lesz.

— **Felosztatják a porosz képviselőházat.** Berlinből táviratozzák: Politikai körökben határozottan tudják, hogy a porosz kormány a kancellár vasárnapi audienciáján megkapta a felhatalmazást a porosz képviselőház felosztatására. A felhatalmazás nincs határidőhöz kötve, de az az általános fölfogás, hogy a választásokra ősz előtt nem kerülhet sor.

— **Ünnepi istentisztelet.** Áldozócsütörtökön délelőtt 10 órakor az ág. hitv. ev. templomban az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

— **Gombaszögi Frida és Márkus Emília a Vilmos-huszárok művészestélyén.** A debreceni közönség különös érdeklődéssel tekint a Vilmos-huszárok május 24-én a Csokonai-színházban rendezendő nagyszabású művészestélyé elé, amelyen Gombaszögi Frida és Márkus Emília művésznők is fellépnek. Az estély programja ugyanaz lesz, melyet Budapesten az Operaházban ugyan csak e célra rendezett művészestélyen mutattak be s amikor szintén a két nagyevű művésznő játszotta az ez alkalomra írott darabokban a főszerepeket. A rendező bizottság Rottler Béláné urnő elnöknővel az élén, most állítja össze a végleges programot. — Az előjegyzések a jegyekre napról napra tömegesebben érkeznek Loránt József titkárhoz. Az előjegyzett jegyeket f. hó 13-tól kezdve át lehet venni az Alföldi Takarékpénztár helyiségében, ahol a Vilmos-huszárok egy kiküldöttje kizárólag ezzel fog foglalkozni. Az intézőség felkéri azokat az ur-hölgyeket, kiknek részére előjegyzési iverk

adattak ki, hogy ezeket f. hó 12-ig okvetlen szolgáltatásuk be az Alföldi Takarékpénztárba.

— **Osztrák gyermekek nyaraltatása Debrecenben.** Megemlékeztek arról az országos akcióról, amely Károly király védnöksége alatt indult meg abból a célból, hogy több ezer ausztriai gyermek nyaralhasson Magyarországon. — Az akciót Debrecenben is nagy lelkesedéssel karolták föl s a terv szerint Debrecenben mintegy 4000, Hajdúvármegyében 5000 gyermek nyerne elhelyezést. Az elhelyezés és ellátás kérdésének megoldásával egy nagybizottság fog foglalkozni, amely ma alakult meg s amelynek tagjai a következők:

Csűrös Ferenc dr. tanácsnok, Berger Mór földbirtokos, Petzkó Ernő dr. főgimnáziumi tanár, Heller Márton román. kat. zárdáigazgató, Zih Sándor ref. lelkész, Horvay Róbert dr. főreáliskolai tanár, Szántó Győző gyáros, Dávidházy Kálmán ipartestületi elnök, Kovács Gábor dr. egyetemi tanár, Polster Adlf ág. ev. e. isk. igazgató, Pető Pál dr. népjóléti hivatali igazgató, Fráter Erzsébet, Géresi Kálmáné, dr. Balkányi Miklósné, Rottler Béláné, Sass Béláné, Berger Mórné, Kolbenhayer Kálmáné, Rauch Árpádné, Zih Sándorné, P. Nagy Zoltánné, Bárdos Gézané, dr. Láng Sándorné, dr. Szász Adolfiné, Koncz Aurélné, dr. Kuthi Sándorné, Rostás Istvánné, Kolbenhayer Margit, Liszt Nandine, Márton Béla keresk. isk. tanár.

— **Házasság.** Dr. Kertész Endre ügyvéd e hó 7-én tartotta esküvőjét Magyar Rózsával.

— **Pröhle Vilmos nyilvános rendkívüli egyetemi tanár.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Pröhle Vilmos dr. debreceni állami főreáliskolai rendes és tudományegyetemi tanárnak az egyetemi nyilvános rendkívüli tanári címet adományozta.

— **A Köztisztviselők Beszerzési Csoportja közleményei.** Folyó hó 10-ikétől kezdve nyolc napig a beszerzési csoport helyiségeiben a délelőtti órákban szalámit, paprikát, borsot, vaníliát, szilvalekvárt és gyümölcszirt árusítunk. A paprikából családtagonként 4 deka, a borsból 1 deka jut. Nagyobb hivatalok s testületek összeírás után is felvehetik irándóságukat. Közlebbi adatok a beszerzési csoport irodájában és a pénzügyi palota előcsarnokában kifüggesztett árjegyzékből tudhatók meg.

— **A debreceni felső kereskedelmi iskola** végzett tanulói e hó 9-én, áldozó csütörtökön délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében szövetség alakítása céljából közgyűlést tartanak. Erre a gyűlésre minden végzett tanulót, ki az intézet rendes tanulója volt, meghív az intézet igazgatósága. Most említjük meg, hogy a Női Felső Kereskedelmi Iskolát végzetten hasonló célból május hó 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor ugyanott gyűlnek össze. Erre a gyűlésre is hivatalos az intézet minden végzett növendéke.

— **A gyermeknyaraltatási akció** bizalmiférfiai és női e hó 9-én (áldozócsütörtökön) délután 4 órakor a városháza kistermében értekezletet tartanak, melyen Ruffy Pál miniszteri tanácsos fog előadást tartani. — Az e tárgyban péntekre összehívott értekezlet elmarad.

— **Hatósági cucli.** A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint hatósági gummiszopókákat bocsátott forgalomba. Az erre vonatkozó intézkedésekről a polgármester közli, hogy a belügyminiszter a végből, hogy a csecsemők mesterséges táplálása céljából nélkülözhetetlen, de a mai súlyos viszonyok között nehezen kapható és drága gummiszopókák az erre rászorult szegényebb néposztálynak is rendelkezésére álljanak, intézkedett nagyobb mennyiségű gummiszopóka előállítására. A hatósági gummiszopókákat csakis gyógyszerárak és kézi gyógyszerár tartására jogosult orvosok hozhatnak forgalomba. Hatósági gummiszopókák közül minden egy éven aluli, mesterségesen táplált csecsemő részére, születési anyakönyvi értesítőjének felmutatása ellenében, egyszerre csak egy darab szolgálható

ki. A gummiszopókák kiszolgáltatását az anyakönyvi értesítő háttalpián, a kiszolgáltatás keltének feltüntetése mellett, a gyógyszerár bélyegzőjével és a kiszolgáltató aláírásával igazolni kell. Az elhasznált gummiszopóka helyett utabban csak a réginek díjtalan beszolgáltatása ellenében szabad kiszolgáltatni.

— **Elmaradó előadás.** Az áldozócsütörtökre a református sajtó ügyében jelzett előadások, Csíkész Sándor lelkész elháríthatatlan akadályoztatása miatt, elmaradnak.

— **Dr. Hainal Dezső** fogorvos rendelőjét a püspöki bérházba helyezte át. Bejárat az Egyház-térre néző kapun (IV. sz. kapu).

— **Adakozás.** Schmied Ágoston ur elhunytá alkalmából a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank igazgatósága 300 koronát, a Debreceni Termény- és Áruraktár Részvénytársaság 200 koronát adományoztak közszemélynél címén a hadiárva-alapra. — Némethy László (Kigyó-utca) 100 koronát adományozott a Vörös Kereszt javára. — A hazatérő hadifoglyok gyámolítására dr. Kardos Samu 15 koronát, Varga Pál egyházkerületi számvevő 30 koronát, Weisz Bertalan 200 koronát adományoztak. — A Vörös Kereszt javára Knelly Gyula uradalmi számtartó házasságkötése alkalmából 20 koronát, Sabán Zendel török cukorkakészítő ismételt 100 koronát adományoztak. Fogadják a kegyes adakozók halás köszönetem nyilvánítását. Márk Endre udvari tanácsos polgármester.

— **Bor és borpárlatkivitel** Ukrajnába. A debreceni kereskedelmi és iparkamara hiteles helyről érkezett tudósítás alapján felhívja az érdekeltség figyelmét arra, hogy az ukrán kormány az alkohol behozatali tilalmat felüligesztette s így bor és borpárlat és általában mindenféle szeszital Ukrajna területére kivihető. Az Ukrajnába irányuló kivitel vonatkozó ajánlatok a Magyar Áruforgalmi Irodánál nyújthatók be, amely azokat illetékes helyre továbbítja.

Segítsük hazatérő hőseinket!

1 millió kor.

az esetleges **lőnyereménye**
az új állami magy. kir.

II. osztálysorsjátéknak

50.000 nyeremény, egy jutalom összesen

13 millió 160.000 K.

Minden második sorsjegy nyer.

Huzás május 17. és 18.

Válasszon e számokból:

87094	99050	98641	37368	27225
39343	80412	70522	86310	53271

Az első osztály sorsjegyek ára:

egy nyolcad 1 K 50 f, negyed 3 K, fél 6 K, egész 12 K.
Sorsjegyeket utánvételt vagy befizetési lappal vagy az összeg előzetes befizetése ellenében ajánl az

Értékesítő és Kereskedelmi Rt.

sorsjegy osztálya

Budapest, Dorottya-utca 6. (Leszámitolóbank).

Megrendeléshez levelezőlap elegendő. — Szétküldés a táborba is.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM-félwattos
lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrاملámpákat.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása minden szó 20 fillér. Vastagabb betűből szedett szavak 40 fillér. Legkisebb apró hirdetés 2 korona.

Aranyat-ezüstöt,
brilliantokat, bármiről
szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házkhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

E. vesselt
egy éves barna pej méncsikó. Balhátán egy K. bijog. két hátulsó lába kesej. Megtaláló jutalomban részesül. Magos utca 23.

Eladó
a Varga-utca 30. sz. sarokház. Értekezhetni Sestakert, Poroszlai-ut 1.

VESZEK
sárga és fehér viaszt,
mintát és árajánlatot kér
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész, Aranyegyszaru gyógyszerára. (Szinház mellett.)

Eladó
vagy üszlőt haszonbérbe kiadó:
Hajduböszörmény határában a vasúti állomástól 12 km-re a Tiszapolgári országút mentén, 250 magyar hold réti fekete tagos földbirtok. Teljes gazdasági épületekkel. Kedvező törlesztéses kölcsönrel. Jó fizetési feltételek mellett. Értekezhetni: Debreceni Gazdák Bankja rt.-nál.

National-
kasszákát legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész, Széchenyi-utca 1.

36 év óta fennálló

üzletemet betegségem miatt felosztatom.

A boltberendezés eladó.

A boltelhelyiség átadható.

Schwarz M. L.

Ferencz József-ut 52.

Teljesen gyakorlott gépirónó, ki németben is jártas, azonnal felvétetik a gázgyárban.

Akinek

törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Eladó föld.

Az Ondódon 3 hold 1000 51 föld eladó. Értekezhetni Sestakert, Poroszlai-ut 1.

Eladó

ócska fa és vasajtók, — ablakok, vasrácsok, zsáruk, compet szivattyúk, csatorna csövek és rácsok, fa és kőlépcsők, lapos és kupás cserepek és különféle ócska építési anyagok. Megtekinthetők Bárcay-utca 7. sz. építési telepen, a tanítói árvaház mellett.

Egy 3-10 lóerejű

vilamos motorhoz való szabályozható indító, ellentállással és egy szabályozható szijleszorító tárcsával együtt eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

JÁNOSI ZOLTÁN

ABSOLON

című 5 felvonásos, bibliai tárgyú történeli tragédiája

Ára finom fehér papíron K 6.—

„ finom velin papíron K 8.—

kötve mindegyik 4 koronával drágább

kiadóhivatalunkban kapható.

VISZNETEGSÉGET, SÓMORT, RÖNT

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett „SKABOFORM-BARNA ZSIR”. Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes Dr. Fleisch-félet kérjünk. Próbátégely K 2.30, nagy tégely K 4.—, családi tégely K 11.—. Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direct a készítőnél rendelhető: **Dr. Fleisch E.** „Korona” gyárgyára, Győr. Vételnél a „SKABOFORM” védjegyre ügyeljünk!